2 ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1587 — ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ԱՊՐԻԼ 1904 — 11 ՄԱՅԻՍ 1904 Ն.Տ

ԶՕ ՓԱՐԱ

ՏՂԻ ՑԵՒ ՏՆՕՐԻՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

20, ՊԱՊ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԶՕ ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاق غزتهسی صاحب امتیازی د. جیوملك

باب عالی جاده سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN

SOURHANTAG

20, Avenue de la S. Porte

CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԿԸ ԼՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՒՕԱՒՕՑՆԵՐԸ, ԱՐԵԼՈՑՍԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՂԱՏՈՑ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղր. 75
6 » » » 40

ԳՈՎԱԶՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՔՂՔԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ ղրչ. 100
6 » « » 50

ԱՐՑԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ՔՂՔԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՑՑ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

1904

ՀԻՆ ՑՄՄԱՐ— ԱՊՐԻԼ 28 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
ԼՐ. օր ծիւնոց։
ՆՈՐ ՑՄՄԱՐ—ՄԱՅԻՍ 11
ՏԱՒԱԿԱՆ.—1322 ԱՔՅԷՐ 24
ԿԻ ՕՐ. — Թրք 4.56 Եւր. 4.49

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1801 ապրիլ 28ին Թաւրիզ եպսկ. Վարդանեան բռնութեամբ ինքզինքը կաթողիկոս օծել կամեցաւ Էջմիածնի մէջ։

—1860 ապրիլ 28ին Ռուսիոյ Զարին ևդեալ կոստանդին մեծ-դուքսը կ'այցելէ Երուսաղէմի Յակոբեանց վանքը։

ԳԹՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾ ՄԸ

ԵՒ

ԱԳՐՈՒՍՏԻ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

ԳԻՏԱԿԻՑ ԱՆԶՆԱԽՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԻՊԱՐ ՄԸ

Ընկերային ամենաթարմ դէպակերպին պատկանող կին մըն էր որ Անգլիոյ մէջ կազմակերպեց և ղեկուցաց հիւանդապահուհիներու ապարիզը, որ մինչեւ իր ժամանակը տարին արհեստ մը նկատուած էր։

Միս Ֆլօրէնս Նայթինկէլ, 1820ին Ֆիւրէնցայի մէջ ծնած Անգլիացի ծըննդաբէր, իր երիտասարդական տարիքին Թոսքանեանը մէջ լծեց աղխարհիկ կեանքի հաճոյքներն ու պերճանքը, ինքզինքը նուիրելու համար հիւանդներուն «անոնց խելացի խնամքներ տալու համար», ինչպէս կ'ըսէր ինքը։ Իր երկրին մէջ նախաձեռնութիւնը եղաւ տարածելու մեծ ու գեղեցիկ գործ մը եւ բարեհոգութիւն մը, որ յետոյ ծաւալեցաւ ամէն երկիրներու մէջ։ Քանդհինգ տարեկան հասակին սկսաւ ճամբորդել, և տեղեկութիւններ ու պատգամներ։ Իրեւ առաջնակարգ օգնական-հիւանդապահուհի մեց Բոսլիի Սէն-Վէնսան-տը-Բոլի հոյակուսն քով, (ինչպէս նաեւ Քայզերսվէրթի մէջ (Իրմանիա), ուր ուսումնասիրեց հիւանդապահ Տիմքօնէսներու կազմակերպութիւնը։ Հետաքրքրութիւնը հասաւ այդ գանազան հաստատութիւններուն մէջ աւրող կարգապահութեան, ինչպէս նաեւ անձնուէր ղեկուցուհիներուն վրայ, բայց իր երազն էր բարոյական այդ բարձր ձիրքերուն միացնել մասնագիտական ծանօթութիւններ, և նոր յառաջդիմութիւններ ընդունակ մարդ ուրտմարդութիւնները։ Ինք արդ չարունակ այս հետաքրքրութիւններուն եւ ուչխատութեանց նուիրեց ինքզինքը, եւ Անգլիա դառնալն ալ ամառնալ քարտքերնի հիւանդանոցներու կացութիւնը, հիւանդներու հանգստութիւնը, եւ առողջ չապահիկ պայմանները ապահովելու համար պէտք եղած միջոցները գործադրելու տեսակէտով։

Իր գլխաւոր բարձրագոյնութիւնը կնատերեց հիւանդանոցներու պաշտօնեաներուն վրայ։

Հիւանդներու առուելիք խնամքներուն մասին իր ունեցած ձեռնհասութիւնը ան ալ ամենուն գնահատած էր Անգլիոյ մէջ, որ նոյն երկրին պատերազմական պաշտօնատունը Ղրիմի պատերազմին ժամանակ իրեն յանձնեց կազմակերպել անգլիական հիւանդանոց մը, որ յատկացուած էր նոյն պատերազմին մէջ վիրաւորուող եւ հիւանդացեալ զինուորներու դարմանելուն։

Մինչ Նայթինկէլ իր պաշտօնեաները մեծ խնամով ընտրելէ և քացատրակ ճշդապահութեան և հնազանդութեան հիման վրայ զանոնք կազմակերպելէ ետքը, ձեռնարկեց իրեն վստահուած գործին, եւ այդ հիւանդանոցին մէջ եղական արդիւնք մը ձեռք բերաւ, քանի որ Անգլիացի զինուորներու մահերու համեմատութիւնը հարիւրին 60էն 2.21ի իջաւ. 41000 վիրաւորեալներէն 4600ը միայն մեռան։

Այս փայլուն յաղթութիւնը անհուն ժողովրդականութիւն մը չսեղծաց միս Նայթինկէլի։ Լօնկֆէլլօ բանաստեղծը նշանաւոր քերթուածներով հռչակեց անոր գործերը, և նկարիչներն ու քանդակագործները իր դիմագծութիւնը նըկարեցին։ Ժողովուրդը անոր գործերը պատմող երգեր կ'երգէր։ Այս ընդհանուր խանդավառութեան մղումին տակ հանգանակութիւն մը բացուեցաւ, որուն արդիւնքը՝ 50,000 ոսկեայ ոսկի՝ միս Նայթինկէլի արամադրութեան տակ դրուեցաւ, որպէս զի իր վարդապետութիւններուն և մեթոտներուն հաստատուն վարժարան մը հիմնէ։

Այդ գումարը Միս Նայթինկէլի կողմէ յատկացուեցաւ հաստատելու մասնաւոր հիմնարկութիւն մը, որուն հասոյթը կը գործածուի տեսական եւ գործնական կրթութիւն մը տալու այն կիներուն, որոնք կը փափաքին ինքզինքնին նուիրելու հիւանդներ խնամելու պաշտօնին գործին։

1860ի գարնանէն ի վեր այդ վարժարանը հաստատուեցաւ Լօնտոնի Սէնթ-Թոմաս հիւանդանոցին մէջ։ Հիւանդապահուհիները, իրենց ուսման չրջանին մէջ հոն կը ընակէին ու կը սնանէին, եւ չրջանին աւարտելէ ետքը, եթէ լաւ քննութիւն մը տային իրենց տեսական ծանօթութիւններուն մէջ, եւ հիւանդացեալներ գործերնուն մէջ իրենց գործնական ապացուցութեան մասին ալ լաւ թիւեր առած ըլլային, այն ատեն վկայագիր մը կը ստանային, և կամ հիւանդանոց կը դրաւէին կամ դուրսը ուրիշ տեղ մը պաշտօնի կը կոչուէին։

Հիմայ Անգլիոյ մէջ հիւանդապահուհիներու 524 վարժարաններ կան, բոլորն ալ Սէնթ-Թոմասի վարժարանին ծրագրին վրայ հիմնուած։ Մեծն-Բրիտանիոյ մէջ հիւանդապահուհիի պաշտօնին հետամուտներու թիւը խիստ բազմաթիւ է, նոյն իսկ հարուստ դասակարգի պատկանող աղջիկներու մէջ։ Գրեթէ ամէն կողմ, Անգլիոյ հիւանդանոցներու հիւանդապահուհիներուն մէջ կը տեսնուին մեծահարուստ ծնողականներու, բժիշկներու, և ուրիշ բարձր անձնաւորութիւններու աղջիկներ, որոնք այդ պաշտօնին կը հետամտին, բարիք գործելը ունենալով իրենց գլխաւոր նպատակ։ Հիւանդապահուհի ուսանող արձանագրուիլ փափաքողներու թիւը այնքան մեծ է որ, այդ փափաքն արհեստը սորվեցնող վարժարանները կը հարկադրուին ամէն օր մերժել եղած բազմաթիւ խնդրանքները, հակառակ անոր որ այդ կարգի վարժարաններու մեծ մասը ձրի չէ, և չատ թանկ մէկ աղբերի ոսկիի վճարում մը ընել հարկ է։

Այս փայլուն յաղթութեան պատճառն այն է որ գործին հիմնարկու օրերէդը գիտցած է —արուեստին գործնական ու գիտական ուսումը պարտաւորիչ ընելով հանդերձ—հրապուրիչ հանգամանք մը տալ անոր եւ առողջապահիկ պայմաններու ենթարկել։ Այնպէս որ Անգլիացի հիւանդապահուհիները, փոխանակ ամէնէն ծանր աչխատութեանց ենթարկուող խեղճ արարածներ ըլլալու, յարգանքի եւ գնահատման առարկայ են միչտ, եւ կրնան երջանիկ ու զուարթ ապրիլ, ամենապատուաբեր ընտանեկան պաչտօն ունենալով հանդերձ։ Անոնք ունին իրենց հանգստաւէտ սրահը ուր կը հանգչին կարգալու, երաչտութիւն ընելու, թէյ առնելու համար։ Իրենց լաւաւեր եւ օդաւէտ առանձին սենեակները կրնան իրենց անձնական ճաչկերն համաձայն չունել, և իրենց տեսիլական տունը մը ունենալու պատրանքը տալ։ Հիւանդացեալներ կան, ուր հիւանդապահուհիները ունին լաւ թէննիս խաղալու լաւագոյն գեհինը, արպէսզի բաց օդին մէջ առողջապահիկ մարմնակրթանքով մը կարենան քաղել իրենց աչխատութեան համար պէտք եղած ոյժը։ Ինչ որ ալ ըլլայ իրենց ատենները, հիւանդանոցներու մէջ աչխատող հիւանդապահուհիները, օրը երկու ժամ ազատ են, ամիսը օր մը արձակուրդ կ'առնեն, իւրաքանչիւր վեցամսեայ չրջանի մը արձակուրդ եւ երկրորդ տարիէն սկսեալ՝ տարեկան վերջին ամիս մը արձակուրդ։

Մասնագիտական ծանօթութիւնները կը սորուին սրահներուն մէջ, գլխաւոր հիւանդապահուհիներու հսկողութեան տակ։ Աչակերտներուն տրուած պատասխանէն է.—«Պէտք է ըլլաք սակաւապէտ, պարկեչտ, ուղղամիտ, ճըշդապահ, հանդարտ և կարգապահ, մաքուր և լաւ հագուստ, համբերատար, զուարթ և բարեցակամ. պէտք է աչխատիք ճարպիկ ըլլալու։» Երեք տարի ուսանողութենէ ետքը վկայագիր կ'ստանան հիւանդապահուհիները և կրնան հիւանդապահուհիի մը իւնամարկութեան յանձնուիլ, Sisterի մը կամ հսկող-հիւանդապահուհիի մը հրամանին տակ, եւ երկու տարի ծառայելէ ետքը միայն sister, հսկող կ'ըլլան։

Հիւանդապահուհիները պէտք է միասուրի կամ սպրի կիներ ըլլան, ոչինչ ազատ՝ իրենց պատարկութեան վնասող ո եւ կապէ։

Ու պէտք է ըսել որ իրենց առած թոշակն ալ մեծ բան մը չէ, մանաւանդ Անգլիոյ համար։ Ուսանող հիւանդապահուհին ընդհանրապէս առաջին տարին կ'առնէ տարեկան 12 անգլ. ոսկի և երկրորդ տարին՝ 20 ոսկի։ Վկայեալ հիւանդապահուհիին տարեթոշակն է 25 անգլ. ոսկի, իսկ հսկողին տարեթոշակն է 35էն 60 ոսկի։

***

Անգլիոյ հիւանդապահ կիներուն եւ անոնց տրուած կազմակերպութեան եւ մանաւանդ ծանօթութիւններուն վերաբերեալ տեղեկութիւնները, զորս չատ ամփոփ կերպով ներկայացուցի վերեւ, աչքիս կը հանդպին հիշդ այն ատենը, երբ «Մասրհանդակ»ի մէջ կը հրատարակուէր Բերայի Աղքատախնամին ծանուցումը, հիւանդապահուհիներու դասընթացքին մասին։

Զուգադիպութիւն մըն է ասիկա, պարզ զուգադիպութիւն մը, որ ատկայն չատ թելադրող հանգամանք մը ունի ինքնին։

Վերը արուածծանօթութիւններէն կարելի էր չատ կարեւոր դասեր հանել, ցուցնել Անգլուհիներու անձնասիրութիւնը, բարիք գործելու մէջ զգացած խանդավառութիւնը։ քանի որ ընկերային ամենաբարձր ատիճանի մէջ գտնուող օրիորդներ յօժարակամ հիւանդապահ կ'ըլլան, ինքզինքնին ենթարկելով ատոր խիստ կանոններուն և սիրով նուիրուելով հիւանդներու խնամարկութեան դժուարակիր գործին։ Կրնայինք մեր հարստահ դասակարգի սիկիներուն ժամանցի իրերէ լուսաղոյն միջոց յանձնարարել գիտութիւնը, հիւանդին, ազքատին խնդճակ յարկերը ալցելելը, ցաւեր ամաքելը, վէրեր ափսիլը։ Եւ կը կարծենք թէ իրաւունք պիտի ունենայինք տեսիլակ ընելու, քանի որ մեր դիւրակեցիկ դասակարգի ազնուական սիկիներուն եւ օրիորդները ընդհանրապէս իրենց արդուզարդի հոգերն ու բամբասանքը միայն ունին իրենց ժամանցի միջոց, եւ անկէ անդին ձանձրոյթը կը մնայ իրենց, քանի որ հանրային գործերով հետաքրքրուելու բարի սովորութիւնը անծանօթ բան մըն է իրենց։

Բայց ատանց վրայ չենք ծանրանար։

Ուշադրութիւն միայն կ'ուզենք հրաւիրել այն լուրջ կազմակերպութեան վրայ, որը չնորհիւ այսօր Անգլիոյ մէջ կիներու ամբողջ դասակարգ մը կայ որ հիւանդապահութեամբ պատուաւորապէս կը ճարէ իր ապրուստը, եւ երկրին մէջ ալ չկայ գիւղ մը կամ քաղաք մը ըլլր զուրկ գտնուի հիւանդապահ կիներէ, որոնք ուզուած վայրկեանին կը հասնին ամէն կոչի, իրենց հոգածու եւ գիտակից խնամարկութեան բարիքները ափեղով ամենուհետեւ գիւղին մէջ։

Ու քանի որ Բերայի Աղքատախնամը, նախաձեռնութեամբ իր ազնուապրուհեան տանեղապետին, քանի մարիներէ ի վեր կազմակերպած է հիւանդապահներու դասընթացք մը, առիթը նպաստաւոր է ուրեմն ուչադրութիւնը հրաւիրելու մեր բարեկեցիկ Թէ աղքատիկ ընտանիքներու պահանջող օրիորդներուն, մանաւանդ վերջիններուն։

Ինչո՞ւ միայն 12 հոգիի ուսուցուած այդ փափուկ արհեստը, ինչո՞ւ չբազմապատկուի մեր հիւանդապահուհիներու թիւը։

Գիտութեան գործ մը, ու միանգամայն չատ պատուաւոր ապարեզ մը կայ Հայուհիներուն առջեւ։ Թո՛ղ դիմեն այդ դասընթացքին, օգտուելու համար իրենք, և բարիք մը ըլլալու համար հասրութեան։ ՔԼԻՕ

ՉԻԿ ՉԱԿ ՆԱԹԵՐ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ... ԵՐԻՑԱԻԻՆ

Նորաձեւութեանց դարան մէջ ենք։ Վաճառականի և դրամատէրերու կիներէն սկսեալ մինչեւ պարզ խոհարարին կինը չգիտցած հագուած ու զարդարուած է։ Օրը օրին ապրող ընտանեաց հայրեր սոխացած կը զգան ինքզինքնին հետեւելու այս աւերիչ սովորութեան եւ ունեցածնին—երբեմն ալ չունեցածնին —ծախելու ստիճան առաջ կ'երթան։

Այս նորաձեւութեանց հետեւելու ունակութենէն վարակուած են նաեւ մեր բարի քահանաներուն երիցուհիները։ Ո՞ր պիտի կարենանք գտնել այն պարզուկ, սեւեր հագած, գլուխը քօղով մը ծածկած կիները։ Պալաս մէջ հազիւ 5-10 հատ կարելի է համրել, այն ալ Թերեւս Գալաթի, Էյուպի կողմերը. ուրիշ տեղեր չէք կրնար ճանչնալ զանոնք։

Վաւիրովի ասիական եզերքը գտնուող բարձրահասակ գիւղի մը մէկ քահանայի մը երիցուհին բաւական խօսակցութեան առարկայ դարձած է իր ուշագրաւ արդուզարդին համար։ Մինչեւ չեւ իսկ կը հաւատան թէ իր չինած չէրշագգեստները թող. խորհրդարան ներուած ըլլալով, թող. անուկէն վճռուած է մսխարժէքը։ Այս եղելութիւնը, թէպէտ անհատական, սակայն իրազեկութիւն ըլլալը մեզի կը հաւատացնեն եւ ցաւելով է որ կ'արձանագրենք։

Լաւ չըլլա՛ր որ պարզասիրութիւնը ձեռքէ չհանենք, եւ աչքերնիս մեր վերմակին համեմատ երկնցնենք։

ԱՂԲԱՏ ՂԱՋԱՐՈՍ

ՆԻՆԻԻՆ ԽՕՍՔԵՐԸ

8. ԱԼԵՓԱՐԻՆ

Բացատրէը՝ գիտէ ըսած իս՝ քիչ մը դժուար ու խստավանութիւնն ալ թերեւս անհրաժեշտ մը հնարաւորութեան մը հնթարկուելուս անցեալ օր, երբ «Արեւ. Մամուլ»ի մէջ առիթը ունեցայ կարդալու հասցէիս ուղղած յօդուածդ, որ մասին պզտիկ լուսաբանութիւն մը թերեւս կարենայ վատրել մաքէդ այն գաղափարը զոր ունեցեր ես իմ մասիս՝ թելադրելով ա խօսքէս թէ,

—Եթէ երեք մասնաւանամ, անանկ մէկը պիտի առնեմ որ կարենայ երկու ծառայ դիմացս կանչեցնել։

Այդ խօսքը ես էր որ կ'ընդէմ այդ երեկոյթին մէջ, չեմ ուրանար. ակայն ինչ առթիւ և ինչ պարագաներու տակ. չե՞ս ուզեր յիշել, չա՛ր։

Կ'ուզէի նախ գիտնալ թէ ինչ նըշանակով էր որ երեսիս կատարեր կարգ մը արամադրութիւններ, որոնք որչափ իմ, այնչափ ալ նոյնքան ալ դըրացիդ աղջկան և ճանչցած բոլոր աղջիկներուդ հաւատարապէս մտածումներ եղած են։

Մեղմէ ո՛վ չպիտի փափաքէր որ իր ամուսինը կարող ըլլար իր տրամադրութեան տակ դնել մէկ կամ երկու սպասաւոր, և այդ երազի պահանջուր ներկայիս ցուրտ իրականութիւնները կը խղդուին, կը մարին սպաչտ փայլուն զգուարճ յոյսերու ջինջ պատկերացումին մէջ—այդ պահուն ինչպէս կ'ուզէիր որ նկատի առնէինք արժանիքը և իրաւունքը, որ պիտի չքմեղանչեր ես ներքեր մեր այդ տրամադրութիւնները։

Չէ՛, չատ մի տեսներ մեզի տակիկ, և թո՛ղ որ մեռն անոնք մեզի իբր ջուր թրջած մի պաղուկ կաթիլները, որոնցմով պիտի զովացնենք կեանքին տենդոտը պատկած մեր լեզուները, և որոնք միայն կ'ապրեցնեն մեր հոգին, հասո՛ս։

Այդ չէ սակայն խնդիրը. Թերթասրութիւն մը լոկ եղաւ պատճառ զանդատներուդ այս չեղարկումին։

Սկսալ մեկնութիւն մը չպիտի տայիր անշուշտ խօսքերուս, եթէ այդ երեկոյթին մէջ խօսած միջոցիս պահ մը Զապէլը Թոզիէրը և քիչ մըն ալ ըսի Նէրին մասիկ ընէիր և հաւատար որ բան մը չպիտի կորսնցնէիր, ընդհակառակն։

Թո՛ղ ուրեմն որ լուսաբանեմ խնդիրը, է՛հ, ո՛վ գիտէ, Թերեւս կարենամ փոխել իմ մասիս կազմած սխալ գաղափարդ, և հետեւաբար եզրակացութիւններդ։

Արամը, ինծի պէս, և ինձմէ աւելի դուն կը ճանչնաս, և գիս այնքան չես ճանչնար անշուշտ՝ որքան կը ճանչնաս Արամը։

Ծառեսեսի մը համոզումներով չէ որ պիտի ուզեմ չրջել գաղափարներդ և համոզումդ անոր մասին։

Կը սիրեմ ու կը յարգեմ զայն իբր բարեկամ մը, իբր մերիմ մը, բայց ա՛չ իբր արժանիք, իբր մէկը՝ որ ամէն կերպով արժանի ըլլայ ինծի պէս նիւթ ցընէք իր վայելքը, և զոր պարագաները այնքան դիւրին էր իրեն համար։ Բայց այդ միջադէպը սրտնեղութիւն առած էր իրեն, և որոշած էր յարմար առիթ մը ներկայացնին պէս վրէժը լուծել, ասանկ դուրս նետել այդ փայտ կտորը,—ինչպէս կ'ըսէր,—որ ա՛լ անառնելի կ'երեւար։

Իր հետապնդած առիթը չէր ուշացած։

Այն կիրակին՝ նորէն ժամադրութիւն ունենալով, Թոզած էր որ վանդին ուզածին պէս զինքը հետապնդէ նախ առնէն մինչեւ եկեղեցի, յետոյ եկեղեցին մինչեւ Ագա Ճամի մօտերը՝ ուր վերջապէս հանդիպած էր Ծրունացիին։ Այնքան ուրախացած էր այս արդիւնքէն՝ որ չէր վրանած իր տանրուկին և անոր ընկերացող երիտասարդին հետ դէմ առ դէմ գալու փորձ մը ընել, հեգնող նայուածքով մը անոնց յայտնելու համար թէ կրկին գիրենք բռնած է, թէ իրենց գաղանիքը նորէն երեսան հանած է, թէ հետեւաբար ինք, արհամարհուած ու անգործնական այլազ մը՝ այդ միջոցին իրենց ճակատագիրը ունի ձեռքին մէջ։

(Շարունակելի)

Նիի մը սիրոյն ու յարգանքին, կրնա՞ս համաստել ասիկա, չէ՞։

Տարիքը քանը անցած է, դեռ հացին գինը չի գիտեր, կ'ուտէ կը խմէ, կը հագուի կը սգուի, առաջ փարային ճամբան փնտռած չունի. կը ծախսէ, վաստակածը չկայ. Levant Heraldի ապօնէն կը գրուի, Թերթեր՝ որոնց անունը արտասանել իսկ չի կրնար՝ անպակաս են գրպանէն... կարդալ չի գիտեր. փողկապի ամէնէն ընտիր, ամէնէն ալքաքուն, ամէնէն նոր տեսակներն և լեվանթայի ճոխ ու լեցուն մը թերթ մը ունի արդուզարդի դարակին մէջ, եւ ոչինչ՝ գլխուն մէջ. կնահաճոյ երեւոյթները և բոլոր այն բաները, որոնք կինը կը չահագրգռեն, չատ սիրած եւ ուսումնասիրած է, սակայն երկու էրիկ մարդու առջեւ բերան բանալ չի գիտեր։

Ահաւասիկ առանք Արամին այն յատկութիւններն են, զորս ամենաթեթեւ ակնարկ մը, ամենապարզ ուշադրութիւն մը կրնայ երեւան բերել, կրնայ որոշել ու հաստատել։

Մայր աստիճան թեթեւ և արտաքոյ կարգի պարապ գլուխ, անորոշ, անգոյն նկարագրի տէր, անկերպարան ապուշին մէկն է Արամ։ Մայրիկին եփածը կ'ուտէ, հայրիկին կարածը կը հագնի, բայց ոչ մէկուն կը հաւնի եւ ո՛չ միւսին։

Մի խնդար, խո՛ւչս, բայց մի՛, հանգիստ թող զիս որ պատմեմ, խօսիմ սակաւին... ի՛նչ հարկ սակայն, ինձմէ լաւ դուն կը ճանչնաս Արամը։

Զվշտանաս սակայն այսքան արձակ համարձակ դիտողութիւններուս և անկաշկանդ մտածումներուս համար. որովհետեւ գիտես թէ ի՛նչ որ կ'ըսեմ, ի՛նչ որ կը յայտնեմ, մանաւանդ քեզի, միշտ անկեղծ եմ եւ սեթեւեթ ձեւակերպութիւններէ չեմ սիրած երբեք։

Այդ հաւաքոյթին, Արամը, անխուսափելիօրէն նորէն ներկայ էր գտնուած, տեսա՛ր հարկաւ և ամուսնութեան վրայ երբ խօսք կ'ըլլար, չամչցաւ, չկարմրեցաւ ու յայտնութիւնը ընել, առանց քաշուելու, առանց նեղանալու,

—Ամուսնանալ կ'ուզեմ, կը փնտռեմ սակայն աղջիկ մը՝ որուն կանուցի շնորհներուն միացած ըլլայ երեք, չորս հարիւր ոսկիի գումար մը, այլապէս...։

Որուն պատասխանած ըլլալու և միւսնայն ատեն իր անհարկի, անինքնաճանչ թեթեւամտութիւնը ծաղրելու, երեսի՛ն տալու առիթը չփախցնելու համար էր որ անմիջապէս կ'աւելցնէի եւ ալ թէ,

—Եթէ երբեք ամուսնանամ, անանկ մէկը պիտի առնեմ որ կարենայ երկու ծառայ դիմացը կայնեցնել։

Ինչպէս, լաւ փոխարինած չեղա՞յ, և կամ իրաւունք չունէ՞ր այսպէսով ծաղրելու իր ինքնահաւան անբարոյականութիւնը, երեսին տալու իր բովանդակ ալքէութիւնը։

Ինք որ քսան տարուան իր կեանքին մէջ դեռ տասնոց մը վաստկելու կերպը չէ գիտցած, ի՛նչ իրաւունքով փնտռելու կ'ելլէ կամ կը պահանջէ աղջիկ մ՛ որ իր հետ բերէ իր հօրն ու մօրը ամբողջ հարստութիւնը... առանց կալուածագիրն ալ միասին։

Անշուշտ իրեն համար կարեւորութիւն չունին աղջկան մը բարոյական առաւելութիւններն ու յատկութիւնները, որոնցմով միայն կարելի է կազմել ընտանիք մը, և ապահովել ընտանեկան ամէն երջանկութիւն։

Այս տեսակ քաղցրներու գիտեմ թէ չեն վարժուած, կամ աւելի՛ չեն ուզեր մտիկ ընել, խուչս, գիտեմ, բայց հարկադրուեցայ ըսել ասոնք, երբ տեսայ թէ խնդիրը ինձմով՝ ամբողջ իմ սեռակիցներուս արժանապատուութեան չուրջն էր որ կը դառնար։ Ցարգանքներով

ՆԻՆԻ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Անցեալ չաբթուընէ սկսեալ մեր հըրապարակին ցորենի գինին վրայ երեւցող հակազդեցութիւն մը՝ գիներու մտահոգ անկում մը կը զգացնէր։ Արդարեւ, չաբթուան վերջին ապրանքի տէրերը սկսան տեղի տալ գնորդներու պահանջմանց, եւ գիները ինկան զգալապէս, այսինքն՝ 3.3½ փարայ օխային։ Այս անկումը պէտք է վերագրել Անատօլուէն հասած լաւ լուրերու՝ ի մասին յառաջիկայ հունձքին, ինչպէս նաեւ վհատութեանը չահադէտներուն, որոնք 1000 վակոնէ աւելի ցորեն կը պահէին դասառոններու այլ եւ այլ կայարաններուն մէջ, այն յուսով թէ ռուսաճապոնական պատերազմը պատճառ պիտի ըլլար գիներու բարձրացման։ Դժբախտաբար այս ամբողջ ապրանքները չատ բարձր գիներով գնուած են և հիմայ, մթերանոցի ծախքով եւն. մեծ վնաս կը պատճառեն ապրանքի տէրերուն, որոնք ստիպուած են ապրանքը թողլու մեծ մասամբ Օսմ. Պանքային։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ ՔԱՂԱՔԸ

ՄԷԿ ՏԱՐՈՒԱՆ ՈՒՏԵԼԻՔ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՐԹ ԱՐԹՈՒՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿԷՆ

Ռուսական չրջանակներուն մէջ համոզուած են թէ Պորթ Արթուր անառիկ է ծովու եւ ցամաքի ուժէ յարձակման դէմ։ Կ'իմացուի թէ Ռուս պահապան զօրքերուն մեծ մասը հոն քաշուած է։ Զօր. Շթէօսէլի հրամանատարութեան տակ գտնուող զօրքերուն թիւը 23000ը չանցնիր։ Ամբողջին մէջ մէկ տարուան համար պաչար կայ, կ'ըսեն։

Տարբեր աղբիւրներէ, 23000 զինուորը չատ չեն սեպեր Պորթ Արթուրի ընդարձակ ամրութիւնները եւ բերդերը բռնելու համար, թէեւ 15 հազար կամ աւելի մօտ թելով նաւաստիներ ալ կրնան օգնել իրենց, Պորթ Արթուրի ռուսական ասրմիղէն։

Հակառակ տրուած հերքումներու, նոյն իսկ Պեդերսպուրկէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պորթ Արթուրի բերանը փակուած է, եւ մէկ նաւ հազիւ կրնայ անցնիլ մեծ դժուարութեամբ։ Պաչտօնապէս հակառակը կը պնդեն թէեւ, բայց տիրող կարծիքը այն է թէ գոնէ խոչոր մարտանաւերուն առջեւ փակուած է նաւահանգստին բերանը։

Ճափոնցիները Պորթ Արթուրի հանւուր ցամաք ելած ըլլալով, անմիջապէս կտրեցին երկաթուղիի և հեռագրի գիծերը եւ հաղորդակցութենէ զրկեցին քաղաքը։

Ծովակալ Ալեքսիեֆ, որ Պորթ Արթուր երթալու համար ճամբայ ելած է արդէն, չպիտի կրնայ իր տեղը հասնիլ։ Անհիմն են այն զրոյցները թէ Ֆէնկ Հուանկ Չէնկի մէջ մեծ ճակատամարտ մը տեղի ունեցեր է։ Ճափոնցիները Բիցեվոյի մէջ հաստատուած ըլլալով, դժուարացուցին Զօր. Քուրոբաթքինի գործը, որովհետեւ այդ քաղաքէն կը սկսին ճամբաներ, որոնք Լիաօ Եանկ-Պորթ Արթուր երկաթուղիին հետ կապուած են կարգ մը կարեւոր քաղաքներու մէջ։ Ճափոնցիները զօրք հանած ըլլալով Բիցեվօ, Զօր. Քուրոբաթքինի համար դժուար է անհոգ զօրութիւն մը կեդրոնացնել Զօր. Քուրոքիի դէմ, որուն յառաջխաղացութեան մասին լուր չկայ դեռ։ Ռուս սպայակոյտը կը պնդէ թէ Պորթ Արթուր պատրաստ է ինքզինքը պաչտպանելու իր սեփական միջոցներով։

«ԵՐԿԻՆՔԷՆ...»

Թօքիոյէն կը հեռագրեն սուրբ օրուան թուականով.—

«Կառավարութիւնը կը մերժէ որեւէ տեղեկութիւն տալ գործողութեանց յառաջագծին մասին. միայն պարզապէս ծանոյց թէ ճափոնական զօրքեր ցամաք ելած են Լիաօ Թանկի թերակղզին մէկ տեղը, առանց սակայն անունը տալու։ Զօր. Ֆուքուչիմա, Ճափոնի սպայակոյտին անդամներէն մէկը, այսօր օտար թղթակիցներուն իմացուց թէ երէկ ճափոնական բանակէն մաս մը զօրք ցամաք ելնել սկսաւ։ Թղթակիցները հարցուցին թէ ո՛ւր և ո՛րչափ զօրք ցամաք ելած է։ Զօր. Ֆուքուչիմա պարզապէս ժպտեցաւ։ Ասոր վրայ թղթակիցները նորէն հարցուցին.—

—Ո՞ւրկէ ցամաք կ'ելլեն կոր զօրքերը, տրեւե՞լք, տրեւմո՞ւտք, հիւսիս թէ հարաւ։

—Երկի՛նքէն, պատասխանեց ճափոնցի զօրավարը։

ԵԱԼՈՒԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Պեդերսպուրկի մէջ զարմանք կը յայտնուէր թէ լրագրի թղթակիցները ինչո՞ւ մասնաւոր հեռագիրներ չեն ուղղեր Եալուի ճակատամարտներուն վըրայ։ Ասոր պատճառը մասամբ հասկըցուած է, որովհետեւ պատերազմի դաչտէն կը հեռագրեն թէ կռիւին ատեն չատ մը թղթակիցներ սպաննուած են։ «Նովօօթի»ի ղրկած թղթակիցներէն երեքը մէջտեղ չկան, եւ կը կարծուի թէ սպաննուած են։ «Ռիւս» ալ կորսնցուցած է իր թղթակիցներէն մէկը։ Միւս թերթերն ալ հեռագիր ղրկած են, հասկնալու համար թէ իրենց թղթակիցները ո՞ւր են։

ՉԱՐԻՆ ՀՐԱՄԱՆԸ

ՄԱՆՐԱԿՐԿԻՏ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

«Տէյլի Թէլէկրաֆ» կ'իմանայ թէ Չարը՝ Եալուի դէպքերը լսելուն պէս, հրաման տուեր է ծովակալ Ալէքսէյէվի՛ ռուսական ընդհ. բանակեղը երթալով մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարել ռուսական բանակին հրամանատարութեան թերութիւններուն պատճառները հասկնալու համար, եւ մանրամասն տեղեկագիր մը ղրկել իրեն։ Ասկէ զատ, Չարին նախագահութեամբ պատերազմական խորհուրդ մը գումարուելով, որոշուեր է մասնաւոր յանձնաժողով մը ղրկել Մուքտէն և Պորթ Արթուր ռուսական բանակին եւ նաւատորմին բուն վիճակին վրայ տեղեկագիր մը ղրկելու համար Չարին։

ՌՈՒՍ ԶՕՐՔԵՐՈՒՆ ԹԻՒԸ

Շանկայէն Մայիս 4 թուականով կը հեռագրեն.—Եւրոպական փոխարքային գործակալները կը ծանուցանեն թէ Ռուսերը Մանչուրիոյ մէջ ունին 150 հազար հետեւակազօրք, 12 հազար հեծելազօրք և 224 թնդանօթ։ Արեւելեան Սիպերիոյ մէջ կը գտնուին 20 հազար հետեւակազօրք, 5 հազար հեծելազօրք եւ 32 թնդանօթ։ Բեքինէն հասած լուրերու նայելով, ծովակալ Ալէքսէյէվ պահանջեր է որ կանչել Ֆէնկ Չինկի բոլոր Չինացի պաչտօնատարները։

ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՉԷԶՈՔՈՒԹԻՒՆԸ.— Վստահելի աղբիւրէ կը ծանուցանեն թէ՝ Բեքինի բոլոր եւրոպական դեսպանները հաւաքաբար եւ ջերմապէս խնդրեր են չինական կառավարութենէն որ ամենախիստ չէզոքութիւն պահէ Մայր. Արեւելքի ներկայ դէպքերուն ընթացքին միջոցին։ Չինական կառավարութիւնը պատասխաներ է թէ պիտի համակերպի դեսպաններու բաղձանքին և անմեղադրելի ընթացք մը պիտի բռնէ։ Եւրոպական դահլիճներու մէջ կը կարծուի թէ դեսպաններու այս գործը մասնաւորապէս նշանակալից եւ կարեւոր է և փրկարար ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ Չինաստանի վրայ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԸ.—Զօր. Քուրոբաթքինի բանակեղէն Պերլին հասած հաչիւներու նայելով, Եալուի մանչուրիական եզերքը գտնուող ռուս զօրքերուն համագումարն է 65000 զինուոր, 234 դաչտային, 70 պաչարման և 12 արագաձիգ թնդանօթներով՝ Զօր. Քուրոբաթքինի նպատակակէտն է Լիաօ Եանկ։

ՃԱՓՈՆՑԻ ԳԵՐԻՆԵՐԸ.— Պեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Պրոֆ. Մարթէնս կը նախագահէ մասնաւորապէս կազմուած մարմնոյ մը, որ կանոնագիր մը հաստատած է ճափոնցի գերիներու ենթարկուելիք վարմունքին մասին։ Այդ մարմինը պիտի յայտնէ բոլոր ճափոնցի գերիներուն անունները։ Ասոնք նոյն մարմնին միջոցաւ պիտի կրնան թղթակցիլ ճափոն գտնուող իրենց ազգականներուն և բարեկամներուն հետ։ Պրոֆ. Մարթէնս կ'առաջարկէ որ երկու կառավարութիւնները պարբերաբար,—հաւանաբար տասնըհինգ օրը անգամ մը,—մէկմէկու հաղորդեն իրենց քով գտնուող գերիներու թիւը և տեղեկութիւններ տան անոնց առողջական վիճակին մասին։

Թօքիօի ֆրանսական և Պեդերսպուրկի ամերիկեան դեսպանները իբր միջնորդ պիտի ծառայեն այս տեղեկութեանց փոխանցման համար։ Ճափոնցիները այժմէն, Ամերիկայի միջոցաւ պաշտօնապէս տեղեկութիւն կը խնդրեն ծովակալ Մաքարոֆի կողմէ Լիաօ-Թոն կղզիներուն մօտ գերի բռնուած Ճափոնցիներու մասին։ Այն չոգենաւը որուն մէջ կը գտնուէին նոյն Ճափոնցիները, կը պարունակէր թնդանօթներ, թորփիլներ եւ անթել հեռագրի գործիքներ. այս պատճառաւ պատերազմական գերի կը նկատուին անոնք։

ՌՈՒՍ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ.— Պեդերսպուրկէն սուրբ թուով կը հեռագրեն թէ՝ իրազեկ աղբիւրէ տրուած տեղեկութեանց նայելով, միջոցներ ձեռք առնուած են, Բարիզի մէջ հսկայ փոխառութիւն մը հրապարակ հանելու համար։ Պայմանագիրը չէ կնքուած դեռ, եւ գաղտնի կը պահուին փոխառութեան գումարն եւ պայմանները։ Բայց կը կարծուի թէ իբր 1 միլիառ ֆր. պիտի ըլլայ, եւ միայն Ֆրանսայի մէջ հրապարակ պիտի հանուի, ֆրանսական գլխաւոր մէկ քանի պանքերու միջոցաւ։

ՖԱՐՆԱՆԱՇԱՂԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ տարեկանդումարման մէջ, Անգլիոյ վարչապետ Պ. Պալֆուրի՝ բանախօսութեան գլխաւոր նիւթ եղաւ, ինչպէս հեռագիրները ծանուցին, անգլօ-ֆրանսական համաձայնութիւնը։ Ըսաւ թէ ինքը առանձին կարեւորութիւն կուտայ տոր։ «Այդ կարգադրութիւնը, իր ընութեամբն իսկ միայուն հանգամանք մը ունի, որովհետեւ ամէնէն լաւագոյն սկզբունքին վրայ հիմնուած է։» Պ. Պալֆուր միջազգային կարգադրութիւնները երկուքի բաժնեց. անոնք որ կը հարթեն վերջանալու հանգամանք ունեցող դժուարութիւնները, և անոնք որ կը յապաղեցնեն այն ժամը. ուր ո եւ է վէճ սուր հանգամանք մը կ'առնէ ճակատագրական կերպով։ Անգլօ-ֆրանսական համաձայնութիւնը այդ երկու դասակարգին ալ չի պատկանիր։ Տեւական և ամուր հանգամանք մը ունի, որովհետեւ լաւագոյն գետնին, փոխադարձ չահերու, վրայ հաստատուած է։ Այդ դաչնագրին գլխաւոր ուժը, սա սկզբունքին վրայ հաստատուած ըլլալն է —«Ինչ որ կուտանք մեզի համար քիչ բայց ստացողին համար չատ արժէք ունի։ Ինչ որ կ'առնենք՝ մեզի համար չատ և տուողին համար քիչ արժէք ունի»։ «Ինչ որ մարդ կը ստանայ, յարեց Պ. Պալֆուր, կարելի է պահպանել և բարգաւաճեցնել տարուէ տարի։ Գալով տրուածին, որչափ ժամանակը անցնի, մարդ հետզհետէ նուազ բաղձացող կ'ըլլայ և նուազ չահ կ'ունենայ զայն պահպանելու։ Այս սկզբունքներուն վրայ պէտք է հաստատուի միջազգային ամէն տեսակ կարգադրութիւն մը, որուն չէնքը տարուէ տարի աւելի ամրապինդ կը դառնայ, եւ որ նախ աճապարանօք պատրաստուած դիւանագիտական գործ մը կարծուելով հանդերձ, կրնայ խաղաղ պատուար մը դառնալ դիմադրելու համար պատերազմասէր ոգիին անխուսափելի մակընթացութեան։ Այնպիսի պատուար մըն է ասիկայ, զոր ժամանակը եւ դժուարութիւնները կ'ամրապնդեն, եւ որ իմ կարծեօքս կրնայ դիմադրել միջազգային կարգադրութիւններուն սպառնացող բոլոր վտանգներուն։ Տեղի չկա՞յ, շնորհաւորելու Լորտ Լանստաունը, այն համբերութեան եւ ճարպիկութեան համար, զոր ցուցուց այս երկարատեւ և փափուկ բանակցութիւնները վարելու միջոցին։ Լեկ ազգային հայեցակէտէն վեր բարձրանալով, չե՞նք կրնար ամբողջ աչխարհի հետ հաստատել թէ Լորտ Լանստաուն և Պ. Տէլքասէ բարերար գործ մը ըրած են թէ՛ իրենց երկրին, եւ թէ ընդհանուր քաղաքակրթութեան համար։»

ՍՈՄԱԼԻՆԷՆՏ.— Հռոմի «Թրիպունա» թերթը կ'իմանայ թէ Սոմալիներու ցեղապետը հաչտութեան խնդրեր է Իտալիոյ կառավարութենէն, զինաթափ ըլլալու խոստումով եւ Իտալիոյ միջնորդութիւնը խնդրելով՝ իր եւ Անգլ. կառավարութեան միջեւ։ Ասկէ կը մնայ միայն զէնք ղրկուելու խնդիրը, որ կ'ըլլայ գլխաւորաբար Ճիպութիի ճամբով։ Բայց նկատի առնելով, Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ միջեւ գտնուած սիրալիր յարաբերութիւնները, կը կարծուի թէ դիւրին պիտի ըլլայ միջոցներ ձեռք առնել ալ Ֆրանսայի կառավարութեան, թող չտալու համար առեւտուր մը, որ վտանգաւոր պիտի ըլլայ Արեւելեան Աֆրիկէի մէջ շահեր ունեցող բոլոր տէրութիւններուն համար ալ։

⁂ Լոնտոնի թերթերուն հաղորդըւած զեկոյց մը կ'ըսէ.—« Սոմալիներու երկրին մէջ Անգլիական ընդհանուր հիւպատոս Գնդ. Սուէն Լոնտոնէն ճամբայ կ'ելլէ դէպ ի Պերպէրա։ Գնդապետը քաղաքական, զինուորական և քաղաքային լիազօր իչխանութիւն ունի, եւ կը կարծուի նաեւ թէ ունի գործելու կատարեալ ազատութիւն՝ կարգադրելու համար կացութիւնը։ Շատ հաւանական է որ իր անձնական կարծիքներուն համաձայն պիտի գործէ ցեղապետին հանդէպ, եւ պիտի աչխատի արգիլել զէնքի հայթայթումը»։

ՆՈՐ ԿՌԻՒ ԹԻՊԷԹԻ ՄԷՋ.— Սիմլայէն կը հեռագրեն թէ 800 Թիպէթցիները Կեանկցէ գտնուող անգլիական արչաւախումբին վրայ յարձակեր են հինգչաբթի առտու, բայց յաղթուելով ետ մղուեր եւ փախեր են։ Թիպէթցիները մեծ կորուստ կրեր են։ Անգլիացիներէն երկու հոգի վիրաւորուեր են։ Թիպէթ չինական ներկայացուցիչը հեռագիր մը ուղղելով անգլ. պատուիրակութեան, կը ծանուցանէ թէ փոխարքութեան դիւրութիւններ և Թիպէթցի պատուիրակներ պահանջեց Տալայի Լամային, որպէսզի Կեանկցէ գայ եւ բանակցի։ Բայց Տալայի Լաման պատասխան չէ տուեր։ Ներկայացուցիչը աւելի տարապայմանական դիմում մը ըրեր է, եւ պատասխանը պիտի հաղորդէ Անգլիացիներուն։ Տալայի Լամային այս ընթացքը ապացոյց մը կը նկատուի թէ Չինաստան անուանական գերիչխանութիւն մը ունի Թիպէթի վըրայ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ.— Իտալական խորհրդարանը հինգչաբթի օրը վերսկսաւ իր աչխատութեանց։ Ժողովին նախագահ Պ. Պիանքերի նիստը գումարուելուն պէս. ի վեր հանեց Պ. Լուպէի տուած այցելութիւնը Իտալիոյ թագաւորին ու թագուհիին եւ յարեց. «Հռոմ ու Նաբոլի Ֆրանսայի հանրապետութեան մեծանուն նախագահին ուղղեցին Իտալիոյ ողջոյնը։ Անոր յայտնեցին համակրութեան ու բարեկամութեան այն զգացումները, որոնք Իտալացի ժողովրդեան սրտին մէջ կան հանդէպ ֆրանսական ազգին։ Անտարակոյս ժողովը պիտի հրճուի այս բարեբաստիկ իրողութեան վրայ»։ Երեսփոխան Պ. Միրապէլլի դիտել տուաւ թէ Նաբոլիի կուսակցութիւնը յայտնեց իր համակրութիւնը Ֆրանսայի նկատմամբ, այն պահուն իսկ երբ ջանք կ'ըլլար պղտորել ֆրանքօ-իտալական յարաբերութիւնները։ Նախագահը խնդրեց որ կուսակցական խնդրի մը չվերածէ ազգային հանդիսաւոր ցոյց մը Ֆրանսայի նկատմամբ։ Նախարարապետ Պ. Ճիօլիթթի ցաւ յայտնեց որ Պ. Միրապէլլի կ'ուզէ հաւատացնել թէ երկրին միահամուռ զգացումը անոր ամենափոքր մէկ կուսակցութեան զգացումը եղած ըլլայ։ Պ. Միրապէլլի պատասխանեց թէ ինք ուզած էր քաղաքական ու պատմական բացատրութիւն մը տալ։ Նախագահը ի կարգ հրաւիրեց զայն ու միջադէպը փակուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԸ գումարուեցաւ երէկ Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպ.ի։ Ներկայ էին Տ. Վահրամ արքեպ., Տ. Գաբրիէլ եպ. ու Սանտալճեան, Սեթեան եւ Շահպազեան աւագ քհնյ.ները։

—Տնտես. Խորհուրդը՝ Մայր Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասու 1902-903 տարւոյ հաչուոյ քննութեան տեղեկագիրը ղրկած էր։ Ժողովը որոչեց գոհունակութիւն յայտնել բարեաց մատակարարութեան համար եւ ըստ այնմ վաւերացուց հաչիւներուն ճշդութիւնը։ — Պարտիզակի աւագերէցը Արմաշի իբրեւ ընծայացու ներկայացուած Պարտիզակցի Գէորգ Տ. Մեսրոպեանի մասին հարկ եղած բարի վկայութեան վկայականները ղրկած ըլլալով, Ժողովը որոչեց յիչեալ ընծայացուն ղրկել Արմաշի Դպրեվանքը չարունակելու համար իր ուսումը։—Մարզուանէ Տ. Մկրտիչ քհնյ. Զլղտեան տեղւոյն մէջ պաչտօն մը կը խնդրէր։ Ժողովը արժան դատեց Ամասիոյ Առաջնորդին հոգածութեան յանձնել, յարմարագոյն պաչտօն մը տալու համար յիչեալ քահանային։ —Պանտիայէն ազգայինք իրենց եկեղեցւոյն համար Հոգեւոր Հովիւ մը խնդրած էին։ Ժողովը որոչեց Մարսիլիոյ մէջ գտնուող Տ. Գէորգ քհնյ. Հիւրմիւզեանը ղրկել հոն, այս մասին կարեւորը գրելով Եւրոպայի Առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Իւթիւճեանի։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը ամուսնական խնդիրներով։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս առջի օր Բերա Ս. Պատրիարքին բնակարանը գացած էր, շնորհակալութիւն յայտնելու Յունաց Նարկիսս թագաւորին անուան տարեդարձին առթիւ պատուիրակութիւն մը ղրկած ըլլալուն համար. բայց Ն. Սըրբազնութիւնը հոն չգտնուելով իր այցաքարտը թողուց։

ԱՐՄԱՇԷՆ գրուած է Պատրիարքարան թէ Պրոֆ. Թօքճեան Յակոբ էֆ. ապրիլ 25ին հասեր է Արմաշ և ձեռնարկեր է սարկաւագաց և ժառանգաւորաց բարձրագոյն դասարանի գերմաներէնի ուսուցչութեան պաչտօնին։

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ նիստը երէկ տեղի չունեցաւ, անդամոց բացակայութեան պատճառաւ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութեան հրաւիրանաց վրայ, Ս. Պատրիարքը յառաջիկայ հինգչաբթի (Մայիս 6) Ս. Համբարձման տօնին առթիւ պիտի պատարագէ Հիւանդանոցի մատրան մէջ։

Պ. ԱԲԳԱՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆՑ դադարեալ «Արձագանք»ի և «Փարձ»ի հմուտ խմբագիր հրատարակիչը, որուն մահը ծանուցինք ասկէ առաջ, իր կեանքը կնքեր է Պաթումի մէջ, ուր գացած էր Տփղիսէն։ Հանգուցեալը իր կնոջը հետ պիտի երթար եւրոպական հանքային ջուրերը, սակայն յանկարծակի մահուամբ բաժնուեր է աչխարհէս 55 տարեկան հասակի մէջ։ Պ. Աբգար Յովհաննէսեանց ամէնէն սիրուած եւ յարգուած դէմք մըն էր. Պեդերսպուրկի բժչկական համալսարանէն վըկայական առնելէ յետոյ չէ գործադրած իր մասնագիտութիւնը, այլ Գերմանիա երթալով, այնտեղի համալսարաններուն հետեւելէ յետոյ Տփղիս վերադարձեր է և ինքզինքը գրականութեան տալով կարգ մը հրատարակութիւններ ըրեր է, մասնաւորապէս ռուսերէնէ եւ գերմաներէնէ թարգմանելով եւ հրատարակելով կարգ մը հայերէն գործեր։ Հանգուցեալը տնօրէնն էր Տփղիսի կեդրոնական գրավաճառատանցին. այս գրատանն էր որ չատ հեղինակներ քաջալերեց, հրատարակելով իրենց գիտական, բարոյական գանազան կարեւոր գործերը։ Այս կարգէն է Տ. Ղեւոնդեանցի Մայրենի Լեզուն որ յետոյ մինչեւ այսօր Թրքահայ կրթական գործին մէջ ունեցաւ իր առանձին տեղը և օգտակարութիւնը։ Երէկ Տփղիսէ մեզ հասած նամակներ, մանրամասնութիւններ կը պարունակեն հանգուցեալին մասին։ Աբգար Յովհաննէսեանց քեռորդին էր հանգուցեալ Սանասարեանի. իր քոյրերը ուսեալ և զարգացեալ կիներ եղած են։ Ասոնցմէ հանգուցեալ տիկին Մատաթեանը մեզ ծանօթ է. միւս քոյրն էր տիկին Նեանդուլեանց, երրորդը Կամսարական պէյի կինը և չորրորդը Տփղիսի նշանաւոր փաստաբաններէ միոյն կինն էր։ Հանգուցեալը կը թողու երկու զաւակ, մէկը համալսարանաւարտ իսկ միւսը ուսանող։ Պ. Աբգար Յովհաննէսեանց իբր պարկեչտ եւ պատուաւոր անձ ճանչցուած, սիրելին էր Ս. Կաթողիկոսին, որուն վրայ խորապէս ազդած է մահը Պ. Յովհաննէսեանցի և հրամայած է որ Ս. Էջմիածնէն եպիսկոպոս մը երթայ ներկայ գտնուելու յուղարկաւորութեան և հանգուցեալին մարմինը թաղուի Տփղիս վանքի մայր եկեղեցւոյ բակը, ուր կը հանգչի հանգուցելոյն մօրեղբայրը Սանասարեանց, և երեւելի եկեղեցականներ ու աչխարհականներ։ Յուղարկաւորութեան մասին տակաւին որ եւ է տեղեկութիւն չէ հասած։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ կը գրեն թէ Տ. Վահրամ Վ., իր խնդրանօք եւ արտօնութեամբ Ս. Պատրիարքին, Եաֆայէն հասնելով, իբրեւ պարզ միաբան ներկայացեր է նախ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին եւ ապա գացեր է իրեն բնակութեան յատկացուած դարպասի սենեակը։ Վահրամ Վ. ինքն ալ յայտարարեր է թէ առանց ընդհ. Միաբանութեան համերաչխութեան եւ հաւանութեան, չի ձեռնարկեր իր պաչտօնին, բայց որպէս զի ուխտաւորներու կողմէ անտեղութեան առիթ չտրուի, Ս. Պատրիարքը աւագ դրան բանալիները առեր է լուսարարին ձեռքէն եւ իր քով պահեր է։

ՇՈՒՇԻԷՆ տեղեկութիւն կուտան թէ տեղւոյն Հայ օրիորդներու մէջ ընթերցանութեան սէրը կ'աւելնայ հետզհետէ եւ կը սկսին հետաքրքրուիլ գրականութեամբ, կը յաճախեն գրադարան-ընթերցարան, եւ փոխանակ ունայնաբանութեամբ զբաղելու, գրադարանով կը հետաքրքրուին։ Այս տողերը կը հրատարակենք այն մտածումով թէ թերեւս մեր սիրելի կողմեր բնակող մեր իգական սեռին ալ գրգիռ մը կ'ըլլայ ընթերցանութեամբ ու գրականութեամբ հետաքրքրուելու, երբ իրենց տանին գործերէն ժամանակ աւելցնեն։

Օրիորդք Վերգինէ եւ Արաքսի Կ. Շամտանճեան, Տիար Միհրան Շամտանճեան, Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Խան Շամտանճեան, Տիար Տիրան Շամտանճեան, Տէր եւ Տիկին Ցեառու Շամտանճեան, Տեարք Լեւոն եւ Սիմոն Շամտանճեան, Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ Եազմաճեան, Տէր եւ Տիկին Յովակիմ Մինասեան, Տեարք Հրանտ, Զարեհ եւ Նուպար Գ. Շամտանճեան Խան ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զգառնաղէտ մահն՝

ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՖ.Ի ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

որ կնքեց իր մահկանացուն յետ կարճատեւ հիւանդութեան.

Եւ կը խնդրեն որ հաճիք ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին որ պիտի կատարուի վաղը, չորեքչաբթի, 28 ապրիլ առաւօտեան ժամը 3½ին, Գասըմփաշայի Ս. Թագաւոր Եկեղեցին, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը եւ անտի պիտի փոխադրուի Եսիրնէ-Գաբուի Գերեզմանատունը։

Գասըմփաշա 27 ապրիլ 1904

Կամուրջէն չոգենաւը կը մեկնի ժամը 3ին

Տ. Յակոբ Ասատուր, Օր. Կալիոպէ Ասատուր, Տէր և Տիկին Հրանտ Ասատուր եւ զաւակունք, Տ. Լեւոն Ասատուր, եւ Տ. Մերուն Գրիգորեան իրենց շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ

ՏԻԿԻՆ ԵՓՐՈՍ ԱՍԱՏՈՒՐԻ

յուղարկաւորութեան հանդէսին և այս տխուր առթիւ իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏԱՇՐՋԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ՎՃՌԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀՀ ՎՃՌԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՆԻՍՏԱՇՐՋ

քան՝ 27 ինչէզ և 24 ետրաա։

Թէքէեան՝ 8 ծնար ամերիքան՝ 27 ինչէզ և 24 ետրաա։

Իբրանոսեան և Ընկ.՝ 3 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ և 24 ետրաա։

Սահփան ֆ Իպլիկճեան՝ 12 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ և 24 ետրաա։

Ս. Ասատուրեան 12 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ և 24 ետրաա։

Ս. Թասլաքճեան՝ 4 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ եւ 24 ետրաա։

Մ. Պեչիկթաշեան՝ 2 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ եւ 24 ետրաա։

Աժաէրեան՝ 2 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ եւ 24 ետրաա։

Մ. Ա. Էտկար՝ 1 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ եւ 24 ետրաա։

Գէորգ Մեսիաեան եւ Ընկ.՝ 4 ծրար ամերիքան՝ 27 ինչէզ եւ 24 ետրաա։

Գումար 125 ծրար։ (Կճիք)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի-ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Շիտակ ճամբան Թիւ 347.

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ Բ ՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էսկիշէհիր, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դասթէմոնի, Դամասկոս, Գոնիա, Լաոդիկէա, Գահիրէ, Մերսին, Միթիլլի, Ուշաք, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գօնթ-գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բօլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։

Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու եռագրական օրտինօներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժէքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ և արտասահմանի մէջ կտրօններ և փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան կ'ընդունի նաև որոշեալ պայմանաժամով աւանդներ (Depots de fonds) աւանդին տեւողութեան համեմատ, փոփոխական տոկոսի սակով։

Պոլսոյ գործակալութիւնը

վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը սատնձնէ, և ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ և գօնսինիասիոնով և ազատ տեղաւորիլծոյով ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը

նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայկատարուածներէն), և անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ և կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Ռումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանաշայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւն. եւն։

Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրոմեսները, և Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման, կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։

Օսմ. Պանքան $3\frac{1}{2}$ % ֆրանսական և 3% գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօմէրին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

(Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ)

Պոլիս, Չագմագճըլար-Եօգուշը Թիւ 64

ԸՆԹԱՑՔ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

Դպրոցի գիրքը՝ (մանկապարտէզի համար), Ա. մաս.— Այբենարան ու պարզ նախադասութիւններ։ Այբ-բէնի ուսուցման դժուարութիւնը հարթուած է, մանկավարժական հաւնելի հրահանգներով. քան մը՝ որ ցարդ գոյութիւն չունէր։ Տղաքը զբօսցնող նոր ու գեղեցիկ պատկերներ՝ տպագրուած ընտիր թղթի վրայ։ էջ 32, գին 20 փր., 100ը 25 և 50ը 15 ղչ.։ Բ. մաս.— Դիւրահասկնալի ընտիր ընթերցումներ, զարդարուած, հետաքրքրական, գեղեցիկ ու նոր պատկերներով, ուրուն ընդարձակ յառաջաբանին մէջ որոշ ու մանրամասն բացատրուած է Այբ-ուէնը սորվեցնելու ամենադիւրին եղանակը. էջ 63, գին 2 ղչ. 100ը 100 եւ 50ը $62\frac{1}{2}$ ղչ։

Նոյնը՝ երկու մասը մէկտեղ կազմուած գին 100 փր. եւ 100 հատը 125 ղչ., փոխադրման ծախքը գնողին վրայ։ Անխտիր ամէն դպրոցի մէյմէկ օրինակ ձրի կը ղրկուի, փոխարէն 30 փարա փոստի ծախքի։

Արդէն հրատարակուած են Նախակրթարանի համար (տարր. ընթացք) դպրոցի գիրքը։

	էջ	գին
Նախապատր. տարի պակ".	128	3 ղչ.
Ա » »	128	4 »
Բ. » »	156	4 »

Իսկ չորրորդ մասը (միջին Ա. տարի) աւելի ընդարձակ ու չոհեկան պարունակութեամբ, մամլոյ տակ է,

Ցանձնարարութիւնները պէտք է ղրկել ուղղակի յօրինողին հասցէով՝ առանց միջնորդի, թէ՛ մեծագոյն զեղչը առնելու եւ թէ խարբերութեանց զոհ չըլլալու համար։

Վ. Ց. Ցակոբեան Անգլ. Հայ. բառագիրքը կը գտնուի միմիայն այս գրատանը. գին 85 ղչ. փոստի ծախքով. ինչպէս նաև Ե. Տէմիրճիպաշեանի յօրինած Հայ-Գաղ. բառագիրքը, որ իր վերջին յաւելուածներու կարեւոր բառ գրքոյկ մըն ալ կը պարունակէ։ գին 15 դահ. զեղչ գործացուցիչ։ Ամէն վճարում Պոլսոյ մէջ եւ կանխիկ է։

25—2

ԽԱՋԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաւ Շահանէնէ միւպայէա օլընաճագ տամանըն պէհէր ճէտիտ գանթարը մէճիտի եիկիրմի ղչ. հիսապըլյա 14 ղչ. առ Թալիպի էօհաէտինաէ օլուպ, մաեը հալին 26ննը բազար իրթէսի կիւնիւ էօմանը պէր վէճհը բէշին Թէէտյէ օլընմագ չարթըյլա իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, նօգանըլըյա իթայա Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ աջչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ ասզուդա գասար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի։ 3—3

Ֆի 24 Նիսան սէնէ 320

**

Խազինէի Խասսաւ Շահանէնէ միւպայէա օլընաճագ գալպաւըլանմըշ Սելանիք վէ եախօա Մարմարա աէնիզինին մէշէ վէ Գարատէնիզ սըրա քէօմիւրլէրինտէն Սելանիկ վէ Մարմարա աէնիզի քէօմիւրինին պէհէր աթիգ 100 գըլէսի մէճիտի 20 ղչ. հիսապըյլա 38, վէ Գարատէնիզ սըրա քէօմիւրինին քէզալիք պէհէր աթիգ 100 գըլէսի 27 ղչ. ֆիյաթըյլա Թալիպի էօհաէտինաէ Թէգարրուր իտէրէք, էօմանը տախի մազպուզլարը վիրուտինաէ Թէավիյէ օլընաճաղընտան պունտան աչաղըա իթայա Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ աջչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 9ա գասար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի։

Ֆի 24 Նիսան սէնէ 320 3—2

ԱԶԴ

Առեւտրական գործերու վարժ երիտասարդ մը, պատրաստ է համեստ ամսականով գործի մտնելու, ո եւ է առեւտրական Տան մէջ։ Պէտք ունեցողները կրնան Խմբագրատուն դիմել։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250,000,000 ՖՐԱՆՔ

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործակալութիւն.— Ղալաթիա կամուրջին գլուխը։

Բերայի ճիւղ.— Մեծ-փողոց Թիւ 333։

Պոլսոյ ճիւղ.— Սուլթան Համամ, Ալլահվէրտի Խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Ղալաթիոյ գործակալութիւնը ինչպէս նաեւ Բերայի մասնաճիւղը ունին վարձու դրամարկղներ, որոնք տոկունութեան ու վարձքի չափաւորութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրերու տրամադրութեան տակ դրուած են Ղալաթիոյ և Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ և իբր գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր մթերանոցին մէջ։

ԱԶԴ

ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐԱ-ՊԷՍ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Հարկադրեալ հաշուեյարդարութիւն եւ կարճ ժամանակամիջոցի մէջ վաճառում

19/2 մայիսէն (Երկուշաբթի) սկսեալ պիտի սկսի կարճ ժամանակամիջոցով վաճառումը այն ապրանքներուն, որոնք նախապէս կը պատկանէին Ի. Էֆթի մօրալըյի եւ Ընկ. Տան, այժմ լուծեալ եւ որոնք կը գտնուին Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Րաքթիվան խանի մեծ վաճառատուներուն մէջ, եւ Ցընարճըի փողոցը հաստատուած մթերանոցի մէջ։ Այս ապրանքները որոնք կը բաղկանան մետաքսեղէններէ, Թաւիշէ, բըլիւշէ, բրդեղէնէ և բամպակեղէններէ, կանխիկ գտնուած են անգլիական և ֆրանսական առաջնակարգ գործարաններէ, գիներու հիմնական բարձրացումէն առաջ, այնպիսի գիներով զորս հիմա անհնար է ձեռք ձգել։ Պիտի ծախուին մեր հրապարակին վրայ բացարձակապէս անմրցելի պայմաններով։

Հանրութիւնը եւ վաճառականները կը հրաւիրուին աչքէ անցնել այդ ապրանքները եւ օգտուիլ իրենց ներկայացող այս բացարձակապէս անյուսալի առիթէն։ 30—9

Կ. Պոլիս, 15/28 ապրիլ 1903

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ և չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, Թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մուրիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը և համակրութիւնը գրաւած ըլլալով և փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամաեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաթիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն ժամնալ և իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն և աժան ծախել շատ ծախելու համար, ինչ որ անկէ առաջ Արտակ Մուրիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետ ձեւող մը միշտ ներկայ է և պաշտօն ունի հսկել թէ պատրաստ և թէ յանձնարարուած հանդերձեղինաց լաւ և անթերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահին և յիշել թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօդնութեամբ հիմնուած է, Ալլահ պէրէքէթ վէրսին»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ Թիւ 2 ղրուշ, սակարկութիւն չկայ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 մարտ 20ի կայս. Ուքազով արտօնեալ կեդրոնատեղին Բեդերսպուրկ, իրեն յատուկ շէնքը։ Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կ'ընդունի ԿԵԱՆՔԻ վրայ, և ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ, ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ, ցկեանս ապահովագրութիւն ՇՈԳԵԿԱՌՔՈՎ ԵՒ ՇՈԳԵՆԱՒՈՎ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ, ինչպէս նաև ՀԱՑԵԼԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊԱԿԻՆԵՐՈՒ կոտրուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխն է ամբողջովին վճարուած	10,666,667 Ֆրք.
Երաշխաւորութեան գումար աւելի քան	137,300,000 »
Ընկերութեան ապահովագրուողներուն վճարուած դրամագլուխ եւ վնասուց հատուցում	282,000,000 »
1902 տարւոյ մէջ գանձուած ապահովագին և տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա,

Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ

Ձեր մուշտակեղէնները, զգեստները, մետաքսեղէնները, գորգերը, կահերը եւն. ուտիճներէ (կիւվէ) ազատելու և կատարելապէս պահպանելու համար դիմեցէք

ՊԱՂ ՕԴԻ

ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ

Ո՛չ նաֆթալին, քափուր (քաֆֆիր) եւ ուրիշ հոտող նիւթեր մի՛ գործածէք, այլ պաղեցուած եւ չոր օդի մէջ պահեցէք զանոնք,

ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆ առարկաները կ'ընդունուին օրուան ամէն ժամուն.—

Պոլիս, Պալըգհանէի մթերանոցին մէջ։ Ընկերութեան կեդրոնատեղիին մէջ, 12, Խորասանճի Խան, Սիրքէճի։ Պէյօղլը Տօն մէջ, Թիւ 500, 244, 370, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ՍԱԿԱԳԻՆ

Այրերու եւ կիներու	ղչ.	
Վերարկու	25	ամառուան հմ.
Բէյլերին	20	» »
Ձեռնամուշտակ	10	» »
Վզնոց եւ պօա	10	» »
Գլխարկներ եւ մուշտակեղէն մանր առարկայք	10	» »
Պայուսակներու կամ սընտուկներու մէջ դրուած մեծաքանակ առարկաներու համար	50	ղչ. ամիսը և խորանարդ մեդր
Բուրդէ կամ մետաքսէ գորգեր, շալեր եւ ուրիշ արժէքաւոր մետաքսեղէններ և բրդեղէններ	50	» »

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ այն ընտանիքներուն համար որոնք երկար ժամանակի մը համար ուրիշ տեղ պիտի երթան։ Պարզապէս մթերանոցին մէջ դրուելու համար կ'ընդունուին կահեր եւ ուրիշ առանձին իրեղէններ։ Մուշտակեղէններ կամ ուրիշ մանր առարկաներ պարունակող կապոցները պէտք է ամուր կերպով մը ծրարուած ըլլան և վրան տիրոջ անունը գրուած ըլլայ։ Վերոյիշեալ գիներէն զատ, կէս առ հարիւր յաւելուածական տուրք մը պիտի առնուի իբրեւ ապահովագրութիւն հրդեհի դէմ, և ասիկա՝ առարկային տիրոջը ըսած արժէքին վրայ։

ՏՔԴ. Յ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Մասնագէտ բժիշկ, մորթի, գաղղիական ախտի, այրերու եւ կիներու ծննդական գործարաններու եւլն. հիւանդութեանց

Ցիշեալ բժիշկը որ 15 տարի շարունակ պաշտօնավարած է Գասթէմոնիի նահանգին հիւանդանոցներուն մէջ, ուր վերոյիշեալ հիւանդութիւնները այնչափ տարածուած էին, եւ որ հինգ տարիէ ի վեր ալ Եւրոպայի այդ կարգի հիւանդութեանց յատուկ նշանաւոր հիւանդանոցներուն մէջ ուսումնասիրութիւններ կատարած եւ գործնական փորձեր կրած է, եւ այս կերպով նոյն հիւանդութիւններու բուժման ամենավերջին մեթոտներուն մէջ ձեռնհասութիւն ձեռք բերած, այժմ հաստատուած է, Բերա, Պէօյիւք Բարմաք գաբու, Թիւ 10, և կէսօրէն մինչև ժամը 11 կը գտնուի Պահճէ գաբու Քիւչիւքեան դեղարանը, ուր կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւնները, որչափ ալ հինցած ըլլան։

Ուրբաթ օրերը ձրիաբար քաւոններ։ 100-13

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER Manufacturing Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները՝ զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբայնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմերտարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝

ԲԵՐԱ	Շիտակ Ճամբայ, Պօն-Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343կրկին։ Շիտակ Ճամբայ, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
ՂԱԼԱԹԻԱ	Սինկէր խան Թիւնէլին եաեւ։ Թրամուէյի կայարանին դիմաց։
ՊՈԼԻՍ	Սուլթան Համամ Թիւ 2։ Սուլթան Պայազիտ Թրամուէյի կայարանին դէմ Թիւ 13։
ՍԿԻՒՏԱՐ	Չարշը Պօյու Թիւ 140։

Ընկերութեան ընդհանուր կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ-Փողոց Թիւ 34, կրկին՝ Սարգիս պէյ Տիւզեանի տունը։

Կեդրոնէն ղեկավարութեան համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ 1851ԻՆ

Հատուցուած վնասներու գումարը	Անգլ. ոսկի	6,000,000
Պատրաստ դրամ և տարեկան հասոյթ	» »	1,250,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	410,000

Հրդեհներէ ծանօթ վնասներու հատուցման վճարում բոլոր օրէնքին համաձայն 100,000էն աւելի է։

ՈՒԷՍԹԸՐՆ Ընկ.ը հրդեհի դէմ ամէն կարգէ գործեր կ'ապահովագրէ, վնասները տեղւոյն վրայ և անմիջապէս կը հատուցանէ։

Տնօրէն Թուրքիոյ գործակալութեան, ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Սուլթան համամ Բասամ Գաթըրճը օղլու

Գաւառաց մէջ գործունեայ եւ պատուաւոր գործակալներ կը փնտռուին

ԾԱՆՕԹ.— Տեղւոյս էն ծանօթ Ֆրանս. եւ Գերմ. ընկերութեանց պատրաստ գոյքը՝ իրենց հասոյթին հետ բաղդատմամբ 100%էն աւելի չէ, մինչդեռ «Ուէսթըրն»ինը 125% է, ինչ որ գերազանց երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ իր մրցակցած վրայ։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ՑԱՐՈՒԳԻՒ ԼԷՎԱՆԹԱՅԻ ԵՒ ՕՃԱՌԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՐՈՆՔ ԿԸ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵՆ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԱՐԺԱՆԻ ԵՆ ԱՄԷՆ ԳՈՎԵՍՏԻ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ ԼԷՎԱՆԹԱՆԵՐ, Օ ՏԸ ՔՈԼՈՆԵՐՆԵՐ, ԲՈՒՏՐԱՆԵՐ. ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՕՃԱՌՆԵՐ ԵՒՆ.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ.— Պոլիս Սուլթան Համամ, Թիւ 44-46։ Կը գտնուի նաև մայրաքաղաքիս ծանօթ դեղարանները եւ Թոհաֆիյէի վաճառատուները։ Բերայի մէջ միակ կեդրոնատեղին է ՊՕՆ-ՄԱՐՇԷ վաճառատունը։

Ծանօթ.— Ամէն անոնք որ կը փափաքին զուտ ՑԱՐՈՒԳԻ լէվանթա և օճառ գործածել, պէտք է որ սրուակներու եւ տուփերու վրայ ուշադրութիւն ընեն «ԱՃՄԷՏ ՑԱՐՈՒԳԻ» ստորագրութեան։

ԹԵՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի (72)

ՄԱՐՍԷԼ

ԿԱՄ

Գաղտնիք Նոր Փարիզի

5.

Այդ վայրկեանին երկուքին, Մարսէլի եւ անոր նայուածքները իրարու հանդիպած էին։

Մարսէլ սա խօսքերը ըրաւ, որոնք իր սրտին անկեղծութիւնը կ'արտացոլացնէին։

—Ձեր ինծի ցուցուցած սիրալիր ընդունելութեան համար վերջին ծայր երախտապարտ եմ, տիկին։ Ձեր ընտանիքին իմ մեծարանքս մատուցանելու համար՝ հրամանատարին Բարիզ գտնուելու առթեն իմ պարտականութեանցս մէջ չպիտի թերանամ։

Տիկին Տօրթիս.— Շատ շնորհակալ ենք, պարո՛ն, կը խնդրեմ որ այլեւս մեր միջեւ օտարութիւն չգտնուի։ Գիտէք որ իմ փեսաս տանկ բաներ չի սիրեր։ Մենք ալ չենք սխորժիր այդ տեսակ բաներէ։ Բանի որ մեր փեսին բարեկամ էք, ուրեմն մեր ամբողջ ընտանիքին բարեկամ էք։ Ահա իմ երկու աղջիկներս, Քլօթիլտ Բոլիքէն, եւ Բլէս Տօրթիս։ Տղաս՝ Ռընէն ալ հիմա կը վերադառնայ եւ կրնամ զայն ձեզի ներկայացընել։ Եթէ քիչ մըն ալ ժամանակ ունիք, հաճեցէք նստիլ եւ մէկ քանի խօսք ընել Քալիֆօռնիոյ նկատմամբ։ Ասիկա մեծապէս գոհ պիտի ձգէ մեզ։

Այդ պահուն՝ նախորդ առաջին գործակատարը, Թոլպիաք խօսքը տիկին Տօրթիսի ուղղելով.

—Ինծի այլեւս պէտք չունիք, տանիկ չէ՞, տիկին ըսաւ։

Տիկին Տօրթիս.— Ո՛չ, ազնիւ Թոլպիաք։ Շնորհակալ եմ ձեր տուած տեղեկութիւններէն։

Թոլպիաք՝ «Շնորհակալութեան արժանի բան մը չկայ», ըսաւ եւ դուռէն դուրս ելաւ։ Երբ դուռը գոցեց, տիկին Տօրթիս ըսաւ Մարսէլի։

—Այս մարդը իրաւ է թէ շնորհքով կրթութիւն չէ տեսած և իր ընթացքը նուազ քաղաքավարական է. բայց ինք շատ աղէկ մարդ մըն է։ Երբեմն առաւօտոյս բռնական ծառայութիւններ մատուցած է։ Անոր մահուընէն վերջն ալ մեծ սէր ցուցուցած է մեր ընտանիքին նկատմամբ։

Մարսէլ.— Ձեր տունը կը բնակի՞ տանիկ չէ՞։

Տիկին Տօրթիս.— Այո՛, պարտիզպանին սենեակը՝ իրեն յատկացուցի։ Սատնկ մարդու մը միշտ իմ տանս գտնուիլը ինծի համար օգտակար բան մըն է։ Շատ գոհ եմ իրմէ։ Որովհետեւ վերջապէս մեր փողոցը ամայի է գիշերները։ Փեսիս Բարիզ չգտնուելու առթեն թէեւ աղաս կայ, բայց ան ալ շատ երիտասարդ է։ Մեր սպասաւորներուն ամէնքն ալ ծերացած են։ Տան վրայ հսկողութիւն ի գործ դնելու համար սատնկ մարդ մը պէտք է միշտ։

Մարսէլ՝ անկարեւոր բանի մը պէս գլուխը երերցուց։ Թոլպիաքի համակրած չըլլալուն համար, չէր ալ կրնար վստահութիւն ստծել անոր նկատմամբ։

Տիկին Տօրթիս շարունակելով իր խօսքը, ըսաւ.

—Թոլպիաքի ձեր բարեկամին հօրը մասին տանկ անդրւթ կերպով խօսելուն համար կը ցաւիմ չիտակը. մանաւանդ ա՛լ աւելի կը ցաւիմ որ Բոլ Ռապինիէի այդ տարաճան Թշուառութեան, խեղճութեան մատնուած ըլլալը չեմ լսեր առեննին։

Ցետոյ իր խօսքը մեծ աղջկանը ուղղելով.

—Քլօթի՛լտ ըսաւ, առնոք մեր գործատան մէջ աշխատող Բոլ Ռապինիէ անուն մէկը կը յիշէ՞ք։

Տիկին Բոլիքէնի միտքը բոլորովին ուրիշ բաներով զբաղած ըլլալուն՝ ցըրուած վիճակ մը ունէր։

—Գիտէք մա՛յր, որ ես գրեթէ ըլլալու գործատուն չեմ գացած ըսաւ։

Մարսէլ՝ առաջին անգամ ըլլալով ուշի ուշով դիտեց իր բարեկամին կնոջ դէմքը։

Քլօթիլտ Բոլիքէն բարձրահասակ և Թուխ կին մըն էր, սեւ երկնաւր պէս մազերով։ Շրթունքները կասկարմիր էին եւ ակռաներն ալ ճերմակ, ու իր յատկութիւններով կատարեալ ապանուհիի մը կը նմանէր։ Քլէմ՝գրեթէ իր մօր մանրանկարն էր. իսկ ընդհակառակն տիկին Բոլիքէն ոչինչ ունէր զինքը մօրը նմանցնող։ Ցայտնի էր թէ ասի իր հօրը պատկերն էր։ Այսու հանդերձ շատ գեղեցիկ էր, եւ եթէ իր դէմքը Կլլոզին սէրը չէր գրուեր անմիջապէս, այլ տակաւին ուշադրութեան չսևառով առարկայ կ'ըլլար։ Տիկին Բոլիքէն՝Թատրոնի մը օթեակին մէջ նստած և կամ պարահանդէսի մը մէջ պարած տեղն՝ ամէնուն ուշադրութեան առարկայ ըլլալու յատկութիւնը ունէր։ Մարսէլ շատ լաւ կը հասկնար թէ Պ. Պլումէր ինչո՞ւ համար սէր տուած էր այս կնոջ։ Որովհետեւ տիկին Բոլիքէնին առաւելութիւնը տանկ մարդոց ուշադրութիւնը գրաւելն էր։

Տիկին Տօրթիս շարունակելով իր խօսքը,

—Բոլըրդ կը յիշէ կոր այդ դրագիրը։ Ամուսինդ ալ Թերեւս անոր աղան ճանչցած է Քալիֆօռնիոյ մէջ։

Մարսէլ՝ ընդհատելով տիկին Տօրթիսի խօսքը,

—Հաւանական չէ որ Մարսէլ Ռապինիէէն ճանչցած ըլլայ հրամանատար Բոլիքէն Թերբուիքար մարտանաւուն Սան Ֆրանչիսքօ ժամանած առեն՝ Մարսէլ ոսկեհանքերուն մէջ կը գտնուէր։ Եւ ոչ մէկ առեն հրամանատարին հանդիպած է։

Այդ պահուն Բլէս պատուհանէն դուրս նայելով,

—Ահա Ռընէն կուգայ կոր, մայր։ Ռաքին ձայնը կը լսեմ կոր ըսաւ։

Տիկին Տօրթիս եւ պատուհանէն մօտեցաւ։ Երկուքը մէկէն մինչ պատուհանէն դուրս կը նայէին, Մարսէլ եւ տիկին Բոլիքէն ալ իրարու կռնակ դարձուցած էին։

(Շարունակելի)